

DE VLAAMSE MINISTER VAN WERK, ECONOMIE, INNOVATIE EN SPORT

BISNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 25 april van 2014 houdende subsidiëring van incubatoren

1. INHOUDELIJK**Situering**

Op 25 april 2014 keurde de Vlaamse Regering het besluit van de Vlaamse Regering houdende subsidiëring van incubatoren goed. Dit besluit regelt de erkenning en subsidiëring van de incubatoren. Subsidies waren voorzien voor de investeringen in het gebouw, de kavel of de inrichting van het gebouw evenals voor het beheer van de incubator.

Het doel van dit besluit van de Vlaamse Regering was om vestigingsmilieus te creëren op maat van starters met onderzoeksintensieve activiteiten. Zowel de verhuurformules voor bedrijfsruimten en voor het gebruik van onderzoeksfaciliteiten (open innovatie), als een gepaste managementondersteuning en mogelijkheden tot netwerkvorming moesten daar toe bijdragen. Opdat de incubatoren deel zouden uitmaken van een echt O&O-vestigingsmilieu en om te vermijden dat er een ongebreidelde groei van het aantal incubatoren zou komen, vereiste het besluit een geografische of inhoudelijke link van de incubator met een kennisinstelling.

Niettegenstaande deze vereiste link met een kennisinstelling en de onzekerheden rond de rendabele exploitatie van een bedrijfsverzamelgebouw op maat van O&O-starters, werden sedert de inwerkingtreding van het subsidiebesluit heel wat meer subsidie-aanvragen ingediend dan verwacht. Sinds de inwerkingtreding van het besluit werden 16 dossiers ingediend. Er werd aan 10 dossiers al steun toegekend voor een totaal bedrag van 4.438.734 euro voor de inrichtingskosten. Voor het beheer werd 1.000.000 euro aan steun toegekend. Onderstaande tabel geeft een overzicht.

Incubator	Subsidie investeringen	Subsidie beheer
I&I Leuven (Leuven)	30.537,13 euro	
Incubator Darwin (Niel)	500.000 euro	100.000 euro
Bio-incubator Gent	1.000.000 euro	100.000 euro
Bioville (Diepenbeek)	456.599,75 euro	100.000 euro
Greenville	424.779 euro	100.000 euro
Bike Ville (Paal)	237.500 euro	100.000 euro
Agropolis (Kinrooi)	509.375 euro	100.000 euro
C-mine (Genk)	19.125 euro	100.000 euro
IncubaThor (Waterschei)	123.188,75 euro	100.000 euro

CordaINCubator (Hasselt)	137.629 euro	100.000 euro
Watt Factory (Gent)	1.000.000 euro	100.000 euro

Bij de behandelde dossiers was telkens de formele link met een kennisinstelling aanwezig, maar in een aantal gevallen kunnen wel vraagtekens geplaatst worden bij de diepte van de samenwerking tussen de incubator, de gehuisveste starters en de kennisinstelling of de impact ervan. In vele gevallen is men er wel in geslaagd een succesvol ecosysteem te bouwen rond bepaalde types starters, maar is de onderliggende band met onderzoeksactiviteiten minder sterk aanwezig dan voorzien in het initiële besluit. Het uitbouwen van netwerken rond specifieke start-up sectoren is absoluut een positief effect geweest van het besluit maar neemt de tekortkoming op het vlak van de O&O doelstelling niet weg.

Naast bedenkingen bij de effectiviteit van het besluit in het bereiken van de doelstelling van onderzoek gerelateerde startersgemeenschappen is het ook belangrijk om de evolutie van de markt sinds inwerkingtreding van het besluit in aanmerking te nemen. De afgelopen jaren heeft Vlaanderen een aanzienlijke toename gekend in incubatie & acceleratie programma's ondersteund door private actoren. Zo bouwden alle Belgische grootbanken een eigen (uitgebreide) incubatie/acceleratie werking uit met vaak verscheidene vestigingen:

- Startit @KBC (Hasselt, Antwerpen, Gent, Kortrijk, Leuven en Brussel)
- Co.Station (Brussel en Gent) – BNP Paribas Fortis
- FinTech Village (Diegem) – ING
- Aerey Bird House (Gent) - Belfius

Daarnaast ontwikkelden ook verscheidene bedrijven hun eigen incubatieprogramma's en waren er andere private initiatieven:

- IBM: The CoFoundry, samen met Cronos groep (Antwerpen)
- Deloitte: Deloitte Innovation Centre (Leuven)
- E&Y: EYNovation (Diegem)
- Janssen Pharmaceutica: JLINX incubator (Beerse)
- Vasco: Cyber Security incubator (Mechelen)
- Telenet IdeaLabs (Antwerpen), Telenet zeer recent partnership met Startit@kbc
- Eggsplora (Diegem)
- Sinnolabs (Gent/China)
- Bluehealth ism Agfa Gevaert (Antwerpen)
- ...

Bovenstaande indicatieve lijst (er is geen exhaustief overzicht van de private initiatieven voorhanden) illustreert dat de private interesse in incubatie & acceleratie programma's sterk toegenomen is. Deze initiatieven bestendigen en versterken de vorming van ecosystemen rond start-up sectoren waarvan het besluit mee de grondlegger was. Het structureel ondersteunen van incubatoren door de Vlaamse overheid met het huidig besluit lijkt dan ook zijn hefboomeffect verloren te hebben in de mate dat de private markt voldoende op gang gekomen is. Het voorstel is dan ook om het besluit in zijn huidige vorm aan te passen en de focus te verleggen naar incubatoren waarbij grote investeringen in infrastructuur nodig zijn. De private markt neemt voor dit soort incubatoren minder het initiatief en hier treedt dan ook wel marktfalen op.

Tot slot worden de subsidies voor de incubatoren vastgelegd op dezelfde post als van de bedrijventerreinen, namelijk de post 63596300 op het Hermesfonds. Het budget op deze begrotingslijn is momenteel al sterk overbevroegd waardoor er keuzes gemaakt dienen te worden naar het inzetten van de middelen en de additionaliteit van de steun.

Daarom wordt voorgesteld om de bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 25 april van 2014 houdende subsidiëring van incubatoren te wijzigen, zodat de focus komt te liggen op deze incubatoren die zware investeringen in infrastructuur moeten doen en waarbij subsidie nodig is. In het besluit wordt daarom beter omschreven wat een incubator als specifieke infrastructuur moet omvatten. Gezien de hierboven staande vaststelling dat de link met de kennisinstelling vaak te vaag

was, worden de eisen qua medebeheer van de kennisinstellingen verstrengd. Het medebeheer kan worden uitgevoerd door een SOC of een tech transferdienst.

In het besluit van de Vlaamse Regering van 25 april van 2014 houdende subsidiëring van incubatoren was er ook de mogelijkheid opgenomen dat de incubator erkend kon worden zonder dat er meteen subsidiëring aan gekoppeld werd. Deze regeling had tot doel om de incubatoren beter af te bakenen ten opzichte van het diverse landschap van bedrijventra dat in de voorbije jaren gegroeid was. Ook werd de mogelijkheid voorzien om met de incubatoren een convenant af te sluiten en extra voorwaarden op te nemen.

Aangezien in de huidige regeling enkel deze incubatoren met een sterke focus op O&O-gerichte starters nog worden gesubsidieerd en het onderscheid met de gewone bedrijventra dus duidelijker gemaakt wordt, valt de behoefte tot erkenning weg. Eventuele bijkomende voorwaarden die aan de incubator worden opgelegd, zullen worden opgenomen in het ministerieel besluit dat de subsidiëring regelt.

De mogelijkheid tot het subsidiëren van de beheerskosten wordt opgeheven. De focus wordt volledig gelegd op het financieren van de investeringen in infrastructuur. De begeleiding van de O&O-starters moet gebeuren via de Tech Transferdiensten van de universiteiten of hogescholen. Het gaat hier onder andere, maar niet exclusief, over de interfacediensten zoals bedoeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 29 mei 2009 betreffende de ondersteuning van de Industriële Onderzoeksfondsen en de interfaceactiviteiten van de associaties in de Vlaamse Gemeenschap.

Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1

Onderneming: de definitie wordt in lijn gebracht met de definities gehanteerd in de andere subsidieregelingen van het Agentschap Innoveren en Ondernemen.

Universiteit wordt geschrapt: deze term spreekt voor zich en heeft geen nood aan verdere verduidelijking.

Starter: deze definitie wordt in lijn gebracht met de definities gehanteerd in de andere subsidieregelingen van het Agentschap Innoveren en Ondernemen.

Artikel 2

Dit behoeft geen verdere duiding.

Artikel 3

In het oorspronkelijke besluit was voorzien dat de incubator moest voldoen aan één van beide voorwaarden:

- het bedrijfsverzamelgebouw van de incubator bevindt zich op of grenst aan een wetenschapspark, een campus van een universiteit of hogeschool, of ligt nabij een kennisinstelling.
- het bedrijfsverzamelgebouw van de incubator is mee opgericht en wordt mee beheerd door de techtransferdienst of SOC.

De voorwaarden waaraan de incubator moet voldoen, worden verstrengd. Deze voorwaarden worden nu cumulatief gemaakt. Bovendien wordt een extra voorwaarde toegevoegd: Het bedrijfsverzamelgebouw omvat specifieke infrastructuur (zoals laboruimtes, leidingen voor aan- en afvoer van reagentia en gevaarlijke materialen, complexe apparatuur....) waarvan de belangrijkste finaliteit is het mogelijk maken van intensieve O&O-activiteiten.

Artikel 4

De voorwaarden waaraan een kennisinstelling moet voldoen om als medebeheerder of als medeoprichter beschouwd te worden, worden eveneens aangepast.

Om als medebeheerder beschouwd te worden, zal beter dan vroeger moeten aangetoond worden welke bijdrage aan de specifieke opdracht van de incubator zal geleverd worden door de kennisinstelling. De reële inzet en concrete band met de kennisinstelling zal in een overeenkomst moeten gegoten worden. Het medebeheer kan enkel gebeuren door een tech-transferdienst of door een SOC.

Artikel 5

De procedure om tot een erkenning van een incubator wordt geschrapt aangezien deze mogelijkheid in het aangepaste BVR verdwijnt.

Artikel 6

Het besluit wordt aangepast aan de bepalingen van artikel 3 en 4.

Artikel 7

Het eerste lid van artikel 7 van het besluit wordt herschreven in functie van de duidelijkheid.

Artikel 8

De mogelijkheid tot het toekennen van een subsidie voor het beheer wordt geschrapt aangezien in het aangepaste besluit de focus ligt op het subsidiëren van de investeringen in onderzoeksinfrastructuur.

Artikel 9

Dit artikel brengt de bepaling in lijn met de eerder uiteengezette bepalingen, aangezien het medebeheer van een incubator enkel uitgevoerd kan worden door een tech-transferdienst of een SOC.

De mogelijkheid voor het toekennen van steun aan een grote onderneming wordt geschrapt aangezien de incubator moet meebeheerd worden door een techtransferdienst of een SOC. Een grote onderneming kan hier niet aan voldoen.

Artikel 10

De maximale steun wordt opgetrokken tot 1.000.000 euro. Het steunplafond van 500.000 euro verdwijnt. Alle incubatoren die nu nog subsidiabel zijn, zullen een welbepaalde sector focus hebben gezien de zware investeringen in specifieke apparatuur en komen dus automatisch in aanmerking voor het maximale steunplafond van 1000.000 euro.

De andere mogelijkheid namelijk het fungeren als een open-innovatieplatform wordt geschrapt aangezien deze bepaling te vaag en te gemakkelijk in te vullen was.

Het tweede lid wordt duidelijker omschreven en vervangen door: Over een periode van drie jaar kan maximaal 1.000.0000 euro steun toegekend worden. De periode van drie jaar is een voortschrijdende periode zodat telkens alle toegekende steun over drie opeenvolgende jaren samengeteld moet worden.

Artikel 11

Het artikel dat de toekenning tot een beheersubsidie mogelijk maakt, wordt geschrapt.

Artikel 12-13

De passage 'overleg met het departement' wordt geschrapt. Dit overleg was oorspronkelijk bedoeld om het beleidsdomein innovatie te betrekken bij de subsidiëring van de incubatoren. Sinds het decreet houdende diverse maatregelen inzake de herstructurering van het domein economie, wetenschap en innovatie, zijn het Agentschap Ondernemen en het IWT echter gefusioneerd, zodat overleg dit vandaag nog weinig nut heeft.

Artikel 14

De passage: het eerste voorschot kan worden aangevraagd onmiddellijk na de betekening van de subsidie wordt vervangen door 'het eerste voorschot kan worden aangevraagd na de start van de werken' zodat er pas een voorschot zal worden uitbetaald als het project zeker gestart is.

Artikel 15

Dit artikel is een overgangsbepaling voor de dossiers ingediend voor de inwerkingtreding van het aangepaste besluit.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 27 maart 2017.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 27 juni 2017.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

- personeel: het voorstel heeft geen weerslag op gebied van personeelsinzet;
- werkingsuitgaven: het voorstel heeft geen weerslag op gebied van de lopende uitgaven;
- investeringen en schulden: het voorstel heeft geen investeringen als gevolg;
- ontvangsten: het voorstel heeft geen weerslag op gebied van de eventuele bijkomende financiële middelen;
- conclusie: het voorstel heeft geen weerslag op de werking van de lokale besturen.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het voorstel heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Het bijgaande ontwerp van besluit werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr.447 van 24 november 2016.

Een RIA is niet vereist wegens de strikt budgettaire inslag van het besluit.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 25 april van 2014 houdende subsidiëring van incubatoren;

2° de Vlaamse minister, bevoegd voor het economisch beleid,

2.1. te gelasten over voornoemd ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV);

2.2. te machtigen te beoordelen of voornoemd advies aanleiding geeft tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurd tekst;

2.3. te gelasten over voornoemd ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering, het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemd advies geen aanleiding geeft tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

De Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport

Philippe MUYTERS

Bijlagen:

- Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 25 april van 2014 houdende subsidiëring van incubatoren
- het advies van de Inspectie van Financiën
- het begrotingsakkoord